

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 26 juni 2019
(OR. en)

10592/19

ENER 392
CLIMA 196

LÄGESRAPPORT

från: Rådets generalsekretariat

till: Delegationerna

Föreg. dok. nr: 10264/19

Ärende: Slutsatser om framtiden för energisystemen i energiunionen i syfte att säkerställa energiomställningen och uppnåendet av energi- och klimatmålen till 2030 och därefter
– Rådets slutsatser (25 juni 2019)

För delegationerna bifogas rådets slutsatser om framtiden för energisystemen i energiunionen i syfte att säkerställa energiomställningen och uppnåendet av energi- och klimatmålen till 2030 och därefter, som antogs vid mötet i rådet (transport, telekommunikation och energi) den 25 juni 2019.

RÅDETS SLUTSATSER

om framtiden för energisystemen i energiunionen i syfte att säkerställa energiomställningen och uppnåendet av energi- och klimatmålen till 2030 och därefter

Europeiska unionens råd,

1. SOM ERINRAR OM

- Europeiska rådets slutsatser av den 13 och 14 december 2018, särskilt uppmaningen att fortsätta att arbeta med de punkter som tas upp i kommissionens meddelande *En ren jord åt alla*,
- Europeiska rådets slutsatser av den 21 och 22 mars 2019, där man framhåller vikten av att EU lägger fram en ambitiös långsiktig strategi senast 2020,
- Europeiska rådets slutsatser av den 20 juni 2019, som behandlar Europeiska kommissionens meddelande om en europeisk strategisk långsiktig vision för en stark, modern, konkurrenskraftig och klimatneutral ekonomi,
- lagstiftningspaketet om ren energi för alla i EU, som fastställer en ram för genomförandet av unionens klimat- och energimål till 2030 vad gäller minskade växthusgasutsläpp, ökad användning av förnybar energi, förbättrad energieffektivitet och sammanlänkning av elnät,
- rådets slutsatser av den 21 november 2018 om en framtida strategi för EU:s industripolitik som betonar vikten av att integrera industripolitiken i alla EU:s politikområden inbegripet energipolitik,

2. SOM NOTERAR

- kommissionens meddelande av den 16 februari 2016 om en EU-strategi för uppvärmning och kylning,
 - kommissionens meddelande av den 23 november 2017 om att stärka Europas energinät,
 - rapporten från kommissionen om energipriser och energikostnader i Europa av den 9 januari 2019,
 - rapporten från kommissionen med titeln Fjärde rapporten om tillståndet i energiunionen av den 9 april 2019,
 - kommissionens rekommendation av den 3 april 2019 om cybersäkerhet inom energisektorn,
3. SOM ÄR MEDVETET OM energiunionens fem delar med en framåtblickande klimatpolitik, vilka är inbördes nära sammanhängande och ömsesidigt förstärkande: energitrygghet, solidaritet och förtroende; en helt integrerad europeisk energimarknad; energieffektivitet som bidrar till dämpad efterfrågan; utfasning av de fossila bränslena ur ekonomin; samt forskning, innovation och konkurrenskraft, och om behovet av en sammanhängande strategi och ett välavvägt tillvägagångssätt vad gäller de fem delarna, och SOM INSER vikten av att integrera all sektorspolitik för att stödja energi- och klimatmålen, försörjningstryggheten samt konsumenternas tillgång till energi,
4. FRAMHÅLLER vikten av att EU lägger fram en ambitiös långsiktig strategi senast 2020 där klimatneutralitet i linje med Parisavtalet eftersträvas, samtidigt som man beaktar medlemsstaternas särdrag och den europeiska industrins konkurrenskraft, och ERKÄNNER behovet av att intensifiera de globala ansträngningarna för att ta itu med klimatförändringarna mot bakgrund av de senaste tillgängliga vetenskapliga rönen, i synnerhet IPCC:s särskilda rapport om effekterna av en global uppvärmning på 1,5 °C över förindustriella nivåer,

5. BETONAR behovet av en energiomställning där man går mot ett tryggt, konkurrenskraftigt, säkert och hållbart energisystem till ett överkomligt pris, och av att energi- och klimatmålen uppnås till 2030 och därefter, särskilt genom att man utvecklar sammankopplade, tillförlitliga och kostnadseffektiva energinät och moderniserar energisystemet genom att främja innovativ teknik, digitalisering samt sektorskoppling och sektorsintegrering, och INSER samtidigt att väl fungerande energimarknader är viktiga för en kostnadseffektiv energiomställning, där principen om teknikneutralitet samt medlemsstaternas rätt att välja sin energimix och energiteknik erkänns,
6. UNDERSTRYKER vikten av ambitiösa integrerade nationella energi- och klimatplaner, ett effektivt genomförande av dessa samt medlemsstaternas regionala samordning och samarbete kring dessa planer, samtidigt som man beaktar medlemsstaternas olika särdrag och möjligheter, som återges i planerna, och även respekterar medlemsstaternas rätt att bestämma sitt val av energikällor och energiförsörjningens allmänna struktur i landet, och ERKÄNNER den betydelse som energiunionens styrningssystem och utbytet av bästa praxis har för att garantera och underlätta uppnåendet av energi- och klimatmålen till 2030 och därefter,
7. BETONAR vikten av att medborgare och företag står i centrum för energiomställningen, för att säkerställa allmänhetens stöd för EU:s energi- och klimatmål till 2030 och därefter samt allmänhetens mottaglighet för åtgärder, och av att man skapar en skälig och rättvis omställning som tar hänsyn till utsatta kunder, energifattigdom samt de regionala, sociala och ekonomiska effekterna på t.ex. kolintensiva regioner, oljeskifferregioner och torvregioner¹,
8. BETONAR behovet av att tillhandahålla energi till ett överkomligt pris, såväl för hushållskonsumenter som för industrin, för att säkerställa dess globala konkurrenskraft,
9. UNDERSTRYKER behovet av att skapa lika villkor för de europeiska elproducenterna så att konkurrenskraften gentemot producenter från tredjeländer säkerställs samtidigt som unionens energi- och klimatmål uppfylls,

¹ Som har tagits upp bland annat av ”plattformen för kol- och koldioxidintensiva övergångsregioner”.

10. INSER behovet av offentliga och privata investeringar för att underlätta energiomställningen inom alla relevanta sektorer och vikten av att säkerställa tillräckligt finansiellt stöd från såväl EU som medlemsstaterna och en stabil och förutsägbar investeringsram, FRAMHÅLLER i detta sammanhang vikten av EU:s övergripande budgetram och den roll som Europeiska investeringsbanken har när det gäller att tillhandahålla multiplikatorer för hållbara investeringar samt vikten av att EU:s regler om statligt stöd är förenliga med EU:s energi- och klimatmål till 2030 och därefter och med gällande EU-lagstiftning för att genomföra dessa mål,
11. UNDERSTRYKER att man måste tillämpa principen om att sätta energieffektivitet främst, i enlighet med förordningen om styrningen av energiunionen, och förbättra energieffektiviteten, bland annat genom att minska energiförbrukningen i byggnader, energiinfrastruktur och industriell utrustning, och BETONAR samtidigt behovet av att undanröja rättsliga hinder och andra marknadshinder och tillämpa gemensamma standarder,
12. ERKÄNNER det regionala samarbetets viktiga roll när det gäller att säkerställa energiomställningen och uppnåendet av energiunionens mål, bland annat med hjälp av de samarbetsforum som redan har upprättats i EU och med externa aktörer.

I. För att främja utvecklingen av tillförlitliga och kostnadseffektiva energinät

13. BETONAR rådet vikten av kostnadseffektiva och effektiva lokala, regionala och nationella energinät som möjliggörande faktorer för energiomställningen, för den inre marknadens funktion och för säkerställandet av försörjningstryggheten, där fokus bör ligga på en diversifiering av energikällor och försörjningsvägar samt förbättrad marknadsintegration,
14. UNDERSTRYKER vikten av att göra energiinfrastrukturen redo att utnyttja de möjligheter som den pågående moderniseringen och utfasningen av fossila bränslen erbjuder genom den ökande andelen förnybar energi, så att den kan utvecklas till ett säkert, ändamålsenligt, modernt, effektivt, smart och motståndskraftigt energisystem i EU,

15. IDENTIFIERAR följande prioriteringar för energiinfrastrukturen:

- a) Förbättra utvecklingen av gränsöverskridande sammanlänkningsmål som är nödvändiga för att man ska uppnå elsammanlänkningsmålet på 10 % för 2020, med sikte på att uppnå ett mål på 15 % för 2030 såsom fastställts i förordningen om styrning, stödja projekt som är avgörande för anslutningen, integreringen och synkroniseringen av medlemsstaternas system i EU:s energinät och även åtgärda inomstatliga flaskhalsar och bristen på interna förbindelselänkar, i syfte att uppnå en fullt effektiv och mer integrerad inre marknad för energi samt förbättra flexibiliteten inom energi- och kraftsektorn genom att främja bland annat energilagring, nätutbyggnad, flexibel produktion, power-to-X-teknik, sektorskoppling och lösningar för efterfrågestyrning såsom smart mätning.
- b) Ytterligare underlätta en ökad användning av förnybara energikällor och deras integrering i näten, både på överförings- och distributionsnivå, inbegripet integrering genom havsbaserade nät och knutpunkter, särskilt genom att främja sektorsintegrering och utveckla lagringslösningar med beaktande av behovet av förbättrade överföringsnät för att upprätthålla nätstabiliteten och försörjningstryggheten.
- c) Underlätta ytterligare elektrifiering av ekonomin, särskilt i utsläppsintensiva sektorer såsom transport- och industrisektorerna.
- d) Utnyttja den betydande potentialen för användning av förnybar värme, spillvärme och högeffektiv kraftvärme inom uppvärmnings- och kylningssektorn, inklusive fjärrvärme och fjärrkyla.
- e) Främja utvecklingen av infrastruktur för e-mobilitet, förnybara bränslen och andra alternativa bränslen såsom väte, biogas och syntetiska bränslen i enlighet med direktiv 2014/94/EU om infrastruktur för alternativa bränslen, såsom laddningsinfrastruktur för elfordon på offentliga och privata platser i hela EU.
- f) Analysera den befintliga infrastrukturens roll för att säkerställa en kostnadseffektiv energiomställning, undvika inlåsnings effekter och strandade tillgångar samt optimera användningen av befintlig infrastruktur och tillgängliga sammanlänkningsmål genom att maximalt utnyttja marknadsintegration, sektorskoppling och regionalt samarbete.
- g) Säkerställa skyddet av kritisk energiinfrastruktur och dess cybersäkerhet.

II. För att främja utvecklingen och användningen av innovativ teknik

16. FRAMHÅLLER rådet vikten av att skapa lika villkor för tillgänglig och ny koldioxidsnål teknik och marknadsbaserade lösningar, samtidigt som man BETONAR att den teknik som används måste vara tillförlitlig, säker, hållbar och miljövänlig,
17. ÄR MEDVETET OM vikten av forskning och demonstration och av att skapa förhållanden som innebär att innovativ ny teknik som bidrar till unionens energi- och klimatmål kan utvecklas och mogna på marknadsvillkor, BETONAR behovet av att avsevärt öka investeringarna i forskning, utveckling och innovation för att underlätta för de europeiska företagen att nå en position som teknikledare i fråga om både etablerad och ny teknik, samtidigt som man främjar affärsmodeller och sociala innovationer för att säkerställa spridning och acceptans av de tekniska lösningarna, och UPPMUNTRAR i detta sammanhang till utveckling av teknik som underlättar en strukturell förändring i fråga om hur samhället och företagen förhåller sig till energi genom att sporra enskilda personer och företag till beteendeförändringar som kommer att bidra till energiomställningen,
18. UNDERSTRYKER ATT digitaliseringen, inbegripet utvecklingen av smarta nät och datahantering och dataskydd, kommer att spela en avgörande roll för framtida energisystem, ge ökad flexibilitet, stödja principen om att sätta energieffektivitet främst samt främja försörjningstrygghet, men INSER samtidigt att cybersäkerheten och skyddet av personuppgifter kommer att behöva säkerställas inom hela energisektorn,
19. UPPREPAR att lagringssystem – både i form av konventionella och nya lösningar – är avgörande för omställningen i samband med utfasning av fossila bränslen.
20. EFTERLYSER förbättrade EU-fonder och tillgång till dem, särskilt för aktiva konsumenter och energisamhällen samt för industrin när den ägnar sig åt innovation och anpassar sig till energiomställningens behov, samtidigt som lika villkor säkerställs för samtliga marknadsaktörer,

21. BETONAR vikten av marknadsbaserade lösningar i kombination med kostnadseffektivt ekonomiskt stöd till ett snabbt införande av förnybar energi, bland annat genom unionens nya finansieringsmekanism för förnybar energi inom den fleråriga budgetramen, energieffektivitet och annan lågutsläppsteknik i syfte att dra nytta av potentialen för förnybar energi och energieffektivitet, särskilt i byggnadssektorn, och utnyttja synergier med EU:s andra finansieringssystem, såsom Horisont Europa, Fonden för ett sammanlänkat Europa, InvestEU-programmet och strukturfonderna, för att säkerställa en kostnadseffektiv finansiering av energiomställningen, och UPPMUNTRAR i detta sammanhang användningen av finansieringsinstrument för riskminskning, i sektorerna för förnybar energi och energieffektivitet,
22. ÄR MEDVETET OM unionens ambitioner vad gäller förnybar energi och energieffektivitet, NOTERAR att lösningar som grundar sig på teknik för avskiljning och lagring av koldioxid (CCS) och avskiljning och användning av koldioxid (CCU) kan spela en roll för utfasningen av fossila bränslen, särskilt när det gäller att minska processutsläppen inom industrin, för de medlemsstater som väljer denna teknik,
23. INSER att det är nödvändigt att bedöma och ta hänsyn till kostnaderna och fördelarna med att införa ny teknik både på det ekonomiska och det sociala planet, i syfte att upprätthålla och förbättra EU:s industriella konkurrenskraft på global nivå så att tillväxt och sysselsättning främjas, samtidigt som man undviker eventuellt skadliga åtgärder, och BETONAR de möjligheter som en verkligt europeisk industripolitisk strategi erbjuder när det gäller att skapa lämpliga och stödjande förhållanden för att EU ska vara ledande i fråga om energiomställningen.

III. För att främja sektorskoppling och sektorsintegrering

24. BETONAR rådet vikten av sektorsintegrering och sektorskoppling med stöd av digitalisering, t.ex. i fråga om infrastruktur för el, gas, uppvärmning och kylning samt transportinfrastruktur, som är avgörande när det gäller att bidra till en kostnadseffektiv utfasning av fossila bränslen ur energisystemet, också med beaktande av att medborgarnas deltagande och egenförbrukning, bland annat genom smarta städer och energisamhällen, är viktiga faktorer för att uppnå sektorskoppling,

25. FRAMHÅLLER vikten av att säkerställa lika villkor i alla sektorer så att de mer kostnadseffektiva och tillförlitliga lösningarna för utfasning av fossila bränslen tas i bruk och BETONAR i detta avseende behovet av att analysera eventuella rättsliga hinder och andra omotiverade marknadshinder och marknadsmisslyckanden samt undersöka gemensamma standarder för att underlätta spridningen på marknaden och utvecklingen av teknik för sektorsintegrering och sektorskoppling,
26. BETONAR behovet av att bättre utnyttja synergier mellan olika delar av energisystemet, såsom produktion, transport, handel, omvandling, distribution och konsumtion, bland annat genom att ge konsumenterna möjligheter att även inom transport och industri aktivt delta i energisystemet och sålunda bidra till utfasningen av fossila bränslen samt till systemflexibiliteten,
27. FRAMHÅLLER potentialen hos biogas och biometan liksom utvecklingen och användningen av säker och hållbar teknik med låga koldioxidutsläpp som bidrar till utfasningen av fossila bränslen; produktionen av väte, särskilt från förnybara energikällor, har en potential som måste bedömas och utforskas ytterligare i syfte att på bästa sätt utnyttja EU:s befintliga gasinfrastruktur i ett koldioxidsnålt energisystem.

Inför nästa valperiod

28. UPPMANAR rådet Europeiska kommissionen att ta hänsyn till de ovannämnda principerna när den lägger fram förslag inom alla politikområden och i synnerhet när den lägger fram förslag för att vidareutveckla tillförlitliga och kostnadseffektiva energinät och ytterligare modernisera energisystemet genom att främja innovativ teknik, digitalisering och sektorskoppling och sektorsintegration, samtidigt som klimatneutralitet eftersträvas i enlighet med bestämmelserna i Parisavtalet,
29. UPPMANAR Europeiska kommissionen att genomföra en analys av teknik för sektorskoppling och sektorsintegration, inbegripet produktion av väte, särskilt med avseende på rättsliga hinder och marknadshinder, och att på grundval av denna analys undersöka möjliga initiativ för en effektiv integrering och användning av sådan teknik och sådana energibärare,

30. UPPMANAR Europeiska kommissionen att ta hänsyn till de insatser som krävs för att uppnå EU:s energi- och klimatmål till 2030 i samband med en eventuell framtida översyn av EU:s regler om statligt stöd.
-